

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av kemikalielagen och 16 och 20 § i lagen om kosmetiska produkter

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av kemikalielagen och 16 och 20 § i lagen om kosmetiska produkter (RP 115/2020 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Hanna Korhonen, social- och hälsovårdsministeriet (distanskontakt).

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Dataombudsmannens byrå
- Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)
- Giftinformationscentralen
- Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- Arbetshälsoinstitutet
- Finsk Handel rf
- Kemiindustrin KI rf
- Kosmetik- och hygienindustrin rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Teknologindustrin rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i kemikalielagen och lagen om kosmetiska produkter.

Kemikalielagen föreslås bli ändrad till följd av artikel 45 i Europeiska unionens förordning om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, den s.k. CLP-förordningen. Med stöd av artikeln har en ny bilaga VIII fogats till förordningen för att inom EU harmonisera de uppgifter som ska lämnas till giftinformationscentralerna om blandningar som i de faroklasser som avses i bilagan har klassificerats som farliga på grund av sina hälsoeffekter eller fysikaliska effekter.

Betänkande EkUB 22/2020 rd

Det föreslås att Giftinformationscentralen blir utsett organ i enlighet med vad som i artikel 45 i CLP-förordningen föreskrivs om organ som ska ansvara för att ta emot uppgifter om insatser i nödsituationer där människors hälsa hotas. Giftinformationscentralen övergår i sin uppgift som utsett organ till att använda det informationssystem som förvaltas av Europeiska kemikaliemyndigheten. Systemet avses vara funktionsdugligt när tillämpningen av bilaga VIII i CLP-förordningen inleds den 1 januari 2021. Giftinformationscentralen kan dock fortfarande använda det nationella systemet även efter utgången av den sista övergångstiden för CLP-förordningen den 1 januari 2025.

I propositionen föreslås också att kemikalielagen ändras så att kemikalieuppgifter som samlas in nationellt ska kunna lämnas med hjälp av en ny e-tjänst. Redan nu ska verksamhetsutövare som tillverkar och importerar kemikalier anmäla uppgifter om kemikalierna till Säkerhets- och kemikalieverket, men i och med det nya systemet ska uppgifterna samlas in centraliserat via e-tjänsten. Det nya systemet gör det lättare för företag som använder kemikalier att kommunicera med Säkerhets- och kemikalieverket.

Enligt bilaga VIII i CLP-förordningen ska verksamhetsutövaren lämna uppgifter om blandningar som har klassificerats som farliga på grund av sina hälsoeffekter eller fysikaliska effekter till Europeiska kemikaliemyndigheten inom ramen för de övergångstider enligt CLP-förordningen som föreslås i lagen. Övergångstiden för blandningar som är avsedda för konsumtionsanvändning och yrkesmässig användning upphör så fort det nya informationssystem som förvaltas av Europeiska kemikaliemyndigheten ersätter det tidigare nationella förfarandet i fråga om förmedling av uppgifter för meddelande av anvisningar vid behandling av förgiftningar från och med den 1 januari 2021. I fråga om blandningar som är avsedda för industriell användning gäller övergångstiden fram till den 1 januari 2024. Om en anmälan som gäller en blandning som är avsedd för konsumtionsanvändning eller yrkesmässig användning har gjorts före den 1 januari 2021 och en anmälan som gäller en blandning som är avsedd för industriell användning har gjorts före den 1 januari 2024, gäller övergångstiden för lämnande av uppgifter till Europeiska kemikaliemyndigheten fram till den 1 januari 2025. Om väsentliga förändringar i blandningens sammansättning, produktbeteckning eller klassificering sker ska anmälan göras i enlighet med de nya kraven redan före detta. Dessutom ska verksamhetsutövarna fortsättningsvis lämna kemikalieuppgifter om alla farliga ämnen och blandningar till den nationella e-tjänsten för att tillgodose myndigheternas övervakningsbehov och andra behov.

Skyldigheten att lämna uppgifter som gäller mängden biocider utvidgas till att gälla biocider enligt de tillstånd som avses i artiklarna 17 och 25 i biocidförordningen.

Dessutom föreslås vissa preciseringar av teknisk natur till kemikalielagen, och till lagen om kosmetiska produkter, som har samband med kemikalielagen.

Övergången till nya verksamhetsmetoder medför tilläggskostnader för Giftinformationscentralen på grund av ibruktage och förvaltningen av det nya informationssystemet. Dessutom föreslås för Säkerhets- och kemikalieverket en tilläggsresurs på ett årsverke för tillsyn över de uppgifter som kommer in i det nya informationssystemet. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Betänkande EkUB 22/2020 rd

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med propositionen är att göra den nationella lagstiftningen tidsenlig och förenlig med EU-lagstiftningen. Dessutom stryks bestämmelser som strider mot tvingande, direkt tillämplig gemenskapslagstiftning.

Ekonomiutskottet anser att förslaget är nödvändigt och ändamålsenligt och förordar att det godkänns med de ändringar av teknisk natur som beskrivs närmare i detaljmotiveringen samt med följande anmärkningar.

Ekonomiutskottet konstaterar att i och med de föreslagna ändringarna kommer användningen av digitala databaser och andra elektroniska verktyg att förbättra informationens användbarhet. Detta bedöms öka den kemikaliesäkerhet som lagstiftningen syftar till samt göra fullgörandet av skyldigheterna för en anmälningsskyldig verksamhetsutövare smidigare. Enligt en sakkunnigutredning finns det i säkerhetsprocesserna vid användningen av kemikalier dock fortfarande manuella arbetsmoment som kan automatiseras. Inom flera förvaltningsområden utgår man redan från att en anmälningsskyldig verksamhetsutövare endast en gång meddelar de uppgifter som krävs för myndighetsåtgärder till en enda central plats eller ett enda centraliserat system och att myndigheterna ansvarar för att inom sig dela informationen till ändamålsenliga tillstånds- och tillsynsprocesser.

Utskottet erinrar också om den slutsats som ligger till grund för harmoniseringen av den tekniska säkerheten, dvs. att också små nationella skillnader i skyldigheterna utgör en tröskel för gränsöverskridande handel och en broms för utvecklingen av den inre marknaden. Finlands nationella regelverk bör så långt som möjligt överensstämma med de andra medlemsstaternas regler. Det gäller i synnerhet våra viktigaste konkurrentländer och handelspartners.

Vid sakkunnigutfrågningen i ekonomiutskottet aktualiserades bland annat frågan om huruvida språkraven enligt den nu föreslagna regleringen är förenliga med denna princip eller ens med vår nationella språklag (423/2003, 11 §). Utskottet påpekar i detta sammanhang att jämförelsen mellan medlemsstaterna när det gäller språkrav är mer mångfasetterad än enbart frågan om på hur många språk varje medlemsstat kräver att näringsidkaren lämnar uppgifter om sina deklARATIONER. Ställningen för de språk som används i medlemsstaterna är tämligen varierande beroende på medlemsstat. Språkraven är i vilket fall som helst en betydande källa till administrativ börda ur verksamhetsutövarens synvinkel. Därför anser ekonomiutskottet att det är viktigt att kraven upprätthålls endast i lämplig omfattning, dock med en påminnelse om att språkraven i fråga om konsumentgränssnittet skäligen kan antas vara högre än vad som är motiverat för texter avsedda för professionellt bruk.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av kemikalielagen

22§. Lämnande av uppgifter om kemikalier till Säkerhets- och kemikalieverket. Ordalydelsen i 1 mom. i dess finska språkdräkt bör preciseras så att den stämmer överens med Europeiska unionens kemikalielagstiftning. I regeringspropositionen används uttrycket ”kemikaalin saattaminen tai asettaminen saataville markkinoille”, vilket ska ersättas med uttrycket ”kemikaalin markkinoille saattaminen ja asettaminen saataville markkinoilla”, vilket motsvarar de uttryck som används i EU-lagstiftningen. Dessa uttryck används bland annat i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter i dess finska språkdräkt. Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

Uppgifter om kemikalien ska lämnas till Säkerhets- och kemikaliverket också när säkerhetsdatabladet enligt artikel 31 i Reach-förordningen ska lämnas till mottagaren på dennes begäran och inte endast när det i vilket fall som helst ska lämnas till mottagaren.

Ekonomiutskottet betonar att ordalydelsen i 2 mom. ska tolkas så att verksamhetsutövarna meddelar Säkerhets- och kemikaliverket mängduppgifter både i fråga om kemikalier och sådana biocidprodukter som avses i artiklarna 17 och 25 i biocidförordningen och i 30 § i kemikalielagen. För konsekvensens skull ska termen ”egen yrkesmässig användning” i 2 mom. ersättas med termen ”användning”.

2. Lagen om ändring av 16 och 20 § i lagen om kosmetiska produkter

16§. Rätt att få uppgifter av andra myndigheter samt utlämnande av sekretessbelagda uppgifter. Det föreslås att 1 mom. ändras så att det stämmer överens med 52 § 1 mom. i kemikalielagen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 115/2020 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av kemikalielagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i kemikalielagen (599/2013) 57 § 2 mom.,

ändras 3 §, 5 § 1 mom. 9 och 14 punkten, 11, 15, 17, 20, 22, 25, 29, 46, 49, 51 och 52 §, 55 § 1 mom., 58 § samt 59 § 3 och 5 mom., av dem 15 § sådan den lyder i lag 756/2018, 52 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 656/2018 och 59 § 5 mom. sådan den lyder delvis ändrad i lag 756/2018, samt

fogas till 5 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 554/2014, en ny 15 punkt och till lagen en ny 22 a § som följer:

3 §

Lagens tillämpning inom försvarsförvaltningen

Bestämmelser om nödvändiga undantag när det gäller iakttagandet av denna lag, Reach-förordningen, CLP-förordningen och biocidförordningen inom försvarsförvaltningens verksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet, om det behövs med hänsyn till rikets försvar.

Undantagen kan gälla

- 1) kommunikationen i distributionskedjan och skyldigheterna för nedströmsanvändare,
- 2) tillståndsförfarandet enligt Reach-förordningen,
- 3) klassificering, märkning och anmälningar enligt CLP-förordningen,
- 4) tillståndsförfarandet enligt biocidförordningen,
- 5) utlämnande av uppgifter till tillsynsmyndigheter.

Inom försvarsförvaltningen får det dessutom göras avvikelser från kraven i denna lag, Reach-förordningen, CLP-förordningen och biocidförordningen, om de förutsättningar för handlingssekretess som anges i 24 § 1 mom. 10 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004) uppfylls, eller om en avvikelse annars är nödvändig med hänsyn till försvarets karaktär, syfte eller särskilda uppgifter.

Vid tillämpningen av denna lag och Europeiska unionens kemikalielagstiftning inom försvarsförvaltningen ska tillräcklig omsorg och försiktighet iaktas i syfte att förebygga person-, miljö- och egendomsskador.

Betänkande EkUB 22/2020 rd

5 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om att förebygga och avvärja av kemikalier orsakade faror och olägenheter för hälsa och miljö samt fysikaliska faror och olägenheter av kemikalier finns dessutom i följande lagar:

9) strålsäkerhetslagen (859/2018),

14) narkotikalagen (373/2008),

15) tobakslagen (549/2016).

11 §

Närings-, trafik- och miljöcentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten

Närings-, trafik- och miljöcentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten övervakar att

- 1) denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas,
- 2) de villkor och förutsättningar för användningen av biocidprodukter som anges i artikel 17 i biocidförordningen eller i ett beslut om godkännande enligt 30 § i denna lag uppfylls,
- 3) bestämmelserna om användningen av ämnen i artiklarna 3 och 4 i POP-förordningen följs,
- 4) bestämmelserna om användningsförhållanden för ämnen och säkerhetsåtgärder i artiklarna 14 och 37, om användningen av tillståndspiktiga ämnen i avdelning VII och om begränsningar för ämnen i artikel 67 i Reach-förordningen

följs vid tillsynen enligt miljöskyddslagen över verksamheter som medför risk för förorening av miljön, till den del tillsynen gäller verksamhetsutövares skyldighet att sörja för förebyggande och avvärjande av miljöolägenheter i samband med användning och lagring av kemikalier,

- 5) skyldigheterna i fråga om användning och tillfällig lagring av kvicksilver, kvicksilverföreningar och kvicksilverblandningar i artikel 7, förbuden mot användning av tillsatt kvicksilver och kvicksilverföreningar i artikel 8 och förbuden mot användning av kvicksilver i artikel 9 i kvicksilverförordningen iakttas.

Närings-, trafik- och miljöcentralen styr den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten vid den tillsyn som avses i 1 mom.

15 §

Behöriga myndigheter och utsedda organ

Säkerhets- och kemikalieverket är behörig myndighet enligt artikel 121 i Reach-förordningen, artikel 43 i CLP-förordningen, artikel 81 i biocidförordningen och artikel 8 i tvätt- och rengöringsmedelsförordningen. Säkerhets- och kemikalieverket är dessutom behörig myndighet enligt artikel 8.2 och 8.3 i kvicksilverförordningen när det gäller nya tillverkningsprocesser och utsläppande på marknaden av nya produkter med kvicksilver tillsatt.

Betänkande EkUB 22/2020 rd

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt artikel 15 i POP-förordningen och, med undantag för de uppgifter som avses i 1 mom., enligt artikel 17 i kvicksilverförordningen samt utsedd nationell myndighet enligt artikel 4 i PIC-förordningen. Finlands miljöcentral är dessutom utsedd nationell myndighet enligt Rotterdamkonventionen, om inte något annat följer av PIC-förordningen.

Säkerhets- och kemikalieverket och Giftinformationscentralen, av vilka den senare nämnda finns vid Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt, är utsedda organ enligt artikel 45 i CLP-förordningen inom sina egna verksamhetsområden.

17 §

Säkerhets- och kemikalieverkets register

Säkerhets- och kemikalieverket ska föra register över de anmälningar som görs till verket enligt denna lag, över sina beslut om godkännande av biocidprodukter, över personer som har behörighet och specialexamen i fråga om biocidprodukter samt över registrerade företag som utför skadedjursbekämpning med biocidprodukter.

För skötseln av i denna lag avsedda uppgifter finns vid Säkerhets- och kemikalieverket

- 1) kemikalieproduktregistret, som omfattar de uppgifter som avses i 22 §,
- 2) biocidregistret, som omfattar uppgifter om biocidprodukter som godkänts nationellt i enlighet med denna lag och biocidförordningen,
- 3) examens- och företagsregistret, som innehåller uppgifter om personer som avlagt den examen i fråga om biocidprodukter som avses i 38 § och den specialexamen som avses i 41 § och uppgifter om registrerade företag och ansvarspersoner enligt 44 § som utför skadedjursbekämpning med biocidprodukter.

De uppgifter som avses i 2 mom. 1 punkten registreras i en e-tjänst, som de nationella myndigheter och aktörer som avses i 52 § 2 mom. har tillträde till. Separata bestämmelser om rätten till sekretessbelagda uppgifter finns i 52 §. Bestämmelser om informationshantering finns i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

Andra registeruppgifter än sådana som är sekretessbelagda enligt 56 § får lämnas ut som kopior eller över ett allmänt datanät.

I Säkerhets- och kemikalieverkets register kan det i fråga om de tillsynsobjekt som hör till tillämpningsområdet för denna lag även föras in andra än i 1 och 2 mom. avsedda uppgifter, om de behövs för tillsynen och utvecklandet av tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Närmare bestämmelser om de register som avses i 2 mom. och om användningen av dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Vid behandling av personuppgifter ska dessutom vad som annanstans i lag föreskrivs iakttas.

20 §

Språkkrav som gäller kemikalieinformationen

Biocidprodukter och varor som behandlats med biocider, växtskyddsmedel enligt lagen om växtskyddsmedel samt farliga kemikalier ska vara märkta på både finska och svenska.

Betänkande EkUB 22/2020 rd

Mottagaren av en kemikalie ska enligt eget önskemål tillhandahållas ett säkerhetsdatablad enligt artikel 31 i Reach-förordningen på finska eller svenska eller på båda språken.

De uppgifter som anges i bilaga VIII till CLP-förordningen ska lämnas till Europeiska kemikaliemyndigheten på finska och svenska enligt vad som föreskrivs i 22 a § 1 mom. Om verksamhetsutövaren begränsar uppgiftsinlämningen på det sätt som avses i 22 a § 3 mom., kan verksamhetsutövaren dock ordna rådgivningstjänst på antingen finska, svenska eller engelska.

Säkerhets- och kemikalieverket kan kräva att den som ansöker om tillstånd för biocidprodukter ska lämna uppgifterna på finska eller svenska enligt vad som föreskrivs i artikel 33.1, artikel 34.2 eller artikel 53.4 i biocidförordningen.

22 §

Lämnande av uppgifter om kemikalier till Säkerhets- och kemikalieverket

En verksamhetsutövare som svarar för att en kemikalie, för vilken det i enlighet med artikel 31 i Reach-förordningen eller bilaga I till CLP-förordningen ska utarbetas ett säkerhetsdatablad, släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller för användning i Finland ska lämna uppgifter om kemikalien till Säkerhets- och kemikalieverket.

Verksamhetsutövare som avses i 1 mom. och verksamhetsutövare som har fått ett beslut om godkännande enligt 30 § eller ett tillstånd som avses i artiklarna 17 och 25 i biocidförordningen ska meddela Säkerhets- och kemikalieverket uppgifter om mängderna kemikalier och biocidprodukter som verksamhetsutövaren släppt ut och tillhandahållit på marknaden samt släppt ut för användning i Finland.

Verksamhetsutövaren ska i samband med lämnandet av de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. meddela nödvändiga kontaktuppgifter till verksamhetsutövarens kontaktpersoner och i fråga om 2 mom. meddela i 17 § 2 mom. 3 punkten avsedda nödvändiga personuppgifter för examens- och företagsregistret.

Rättslig grund för den behandling av personuppgifter som avses i 3 mom. är artikel 6.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*allmän dataskyddsförordning*).

De i 1–3 mom. avsedda uppgifterna ska lämnas elektroniskt på det sätt som Säkerhets- och kemikalieverket fastställer.

Närmare bestämmelser om lämnande av de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. och om innehållet i de uppgifter som ska lämnas utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

22 a §

Lämnande av uppgifter om blandningar till Europeiska kemikaliemyndigheten

En verksamhetsutövare som ska iaktta skyldigheterna enligt bilaga VIII till CLP-förordningen ska lämna de uppgifter som avses i den bilagan till det informationssystem som förvaltas av Europeiska kemikaliemyndigheten och från vilket Giftinformationscentralen och Säkerhets- och kemikalieverket får behövliga uppgifter för att sköta de uppgifter som avses i artikel 45 i CLP-förordningen.

Betänkande EkUB 22/2020 rd

Giftinformationscentralen ska utan dröjsmål underrätta Säkerhets- och kemikalieverket, om centralen upptäcker betydande brister i de anmälningar som avses i 1 mom.

Trots bestämmelserna i 1 mom. kan en verksamhetsutövare som avses i 1 mom. i fråga om en blandning som är avsedd för industriell användning välja att begränsa uppgiftsinlämningen i enlighet med del A punkt 2.2.3 i bilaga VIII till CLP-förordningen. I det fallet ska verksamhetsutövaren ordna en rådgivningstjänst dygnet runt som snabbt kan tillhandahålla kompletterande utförlig produktinformation muntligen eller i elektronisk form.

25 §

Begränsning av detaljförsäljning av kemikalier och skyldighet att lämna uppgifter

En kemikalie får inte överlåtas i detaljhandeln, om det är uppenbart att användningen av den kan medföra särskild hälsofara.

Den som tar emot en hälsofarlig kemikalie är skyldig att lämna överlåtaren behövliga uppgifter om mottagaren, användaren och användningssyftet.

Till den del som det för ämnet inte fastställts en begränsning i bilaga XVII till Reach-förordningen får det genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om

1) åldersgränser samt villkoren med avseende på förvaring när det gäller detaljförsäljning och annan överlåtelse av farliga kemikalier och kemikalier som annars orsakar olägenhet för hälsan samt om begränsningar av detaljförsäljningen i fråga om förebyggande av hälsofara till följd av uppenbart missbruk,

2) förutsättningarna för överlåtelse av hälsofarliga kemikalier från apotek,

3) fullgörandet av skyldigheten för den som tar emot en hälsofarlig kemikalie att lämna uppgifter.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf tillämpas inte på

1) läkemedelspreparat avsedda för människor eller djur,

2) skjutförnödenheter,

3) explosiva varor som avses i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor,

4) narkotika som avses i narkotikalagen,

5) produkter som avses i tobakslagen.

29 §

Förutsättningar för godkännande

En biocidprodukt godkänns om följande förutsättningar är uppfyllda:

1) biocidprodukten innehåller enbart sådana verksamma ämnen som ingår i det arbetsprogram som avses i artikel 89.1 i biocidförordningen, men som ännu inte har godkänts för produkttypen i fråga,

2) biocidprodukten och med den behandlade varor eller resthalter som dess användning ger upphov till orsakar inte uppenbar olägenhet för hälsa eller miljö vid användning av produkten enligt villkoren för godkännande,

3) biocidprodukten är tillräckligt effektiv och lämplig för sitt ändamål,

Betänkande EkUB 22/2020 rd

4) det finns analysmetoder för undersökning av biocidproduktens verksamma ämnen och av sådana ämnen i produkten och sådana resthalter användningen ger upphov till som kan ha betydande inverkan på hälsa eller miljö.

En biocidprodukt som uppfyller kriterierna i fråga om akut toxiska eller specifikt organotoxiska, cancerframkallande, mutagena eller reproduktionstoxiska egenskaper enligt artikel 19.4 a eller 19.4 b i biocidförordningen godkänns inte för tillhandahållande för allmänheten.

46 §

Tillsynsmyndighetens förbud och förelägganden

Om en verksamhetsutövare inte iakttar bestämmelserna i denna lag eller i Europeiska unionens kemikalielagstiftning, kan den behöriga tillsynsmyndigheten förbjuda verksamhetsutövaren att fortsätta med eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna eller förelägga verksamhetsutövaren att i övrigt fullgöra sina skyldigheter enligt lag.

Säkerhets- och kemikalieverket kan i sådana fall som avses i 1 mom. förbjuda att en kemikalie eller en vara som innehåller kemikalien eller en behandlad vara släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller meddela förelägganden om att kemikalien eller varan eller behandlade varan ska dras tillbaka från marknaden, om förfarandet vid returnering eller om information som ska ges om faran eller om att kemikalien eller den vara som innehåller kemikalien eller den behandlade varan ska oskadliggöras på behörigt sätt. Förelägganden eller förbud meddelas dock av Finlands miljöcentral när det är fråga om tillsyn över efterlevnaden av PIC-förordningen eller av 23 § 1 eller 2 mom.

Om en lagstridig kemikalie eller vara som innehåller kemikalien eller en behandlad vara kan medföra allvarlig fara för hälsa eller miljö, och faran inte kan avvärjas på något annat sätt, har Säkerhets- och kemikalieverket eller dess inspektör rätt att meddela ett temporärt förbud beträffande kemikalien. Ett temporärt förbud gäller tills ärendet har avgjorts slutligt. Om det är en inspektör vid Säkerhets- och kemikalieverket som meddelar förbudet, ska inspektören utan dröjsmål lämna över ärendet till Säkerhets- och kemikalieverket. Säkerhets- och kemikalieverket ska avgöra ärendet skyndsamt.

49 §

Rätt att få prover och utföra undersökningar

Tillsynsmyndigheten har rätt att utan ersättning få ett sådant till kvantiteten skäligt prov av kemikalien eller av den vara som innehåller kemikalien eller av den behandlade vara som behövs för utförande av undersökningar, om det behövs med tanke på tillsynen. Tillsynsmyndigheten ska på yrkande av aktören ersätta kemikalien eller den vara som innehåller kemikalien eller den behandlade varan enligt gängse pris, om den inte befinns vara lagstridig.

Om kemikalien eller den vara som innehåller kemikalien eller den behandlade varan är lagstridig, kan tillsynsmyndigheten ålägga den ekonomiska aktören att ersätta kostnaderna för anskaffning, testning, undersökning, lagring och förstörande av kemikalien eller den vara som innehåller kemikalien eller den behandlade varan. Ersättningen är direkt utmättningsbar. Bestämmelser om indrivningen finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Betänkande EkUB 22/2020 rd

51 §

Internationellt utbyte av uppgifter

En tillsynsmyndighet får oberoende av sekretessbestämmelserna lämna uppgifter enligt Europeiska unionens kemikalielagstiftning och de internationella överenskommelser som Finland godkänt till de EU-organ, internationella organisationer och i samarbetet deltagande stater som avses i lagstiftningen eller överenskommelserna. Utlämnande av personuppgifter till utlandet ska ske med iakttagande av dataskyddslagen (1050/2018) och lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

52 §

Rätt att få uppgifter av andra myndigheter och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

I denna lag avsedda tillsynsmyndigheter har, trots sekretessbestämmelserna, för skötseln av i denna lag föreskrivna uppgifter rätt att av andra tillsynsmyndigheter få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen och att använda varandras prover för sådana undersökningar som behövs för tillsynen. Rätt att få personuppgifter föreligger också endast om uppgifterna är nödvändiga för tillsynen.

En tillsynsmyndighet får, trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lämna ut för tillsynen erhållna uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och företagshemlighet, och om en enskilds personliga förhållanden till andra tillsynsmyndigheter, andra myndigheter och sådana expertmyndigheter som behöver information för utförandet av en myndighetsuppgift som gäller kemikaliesäkerhet, samt till tillsynsmyndigheterna i andra EU-länder för tillsynen över efterlevnaden av Europeiska unionens kemikalielagstiftning.

Trots sekretessbestämmelserna får uppgifter som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag lämnas ut till åklagaren och polisen för förebyggande och utredning av brott.

55 §

Ändringssökande

På sökande av ändring i beslut som en myndighet har fattat med stöd av denna lag tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte något annat följer av 2 eller 3 mom.

58 §

Avgränsning av företagshemlighet som gäller en biocidprodukt

Oberoende av bestämmelserna om företagshemligheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska följande uppgifter om biocidprodukter inte vara sekretessbelagda på yrkande av den som ansöker om godkännande för en biocidprodukt som avses i 5 kap. i denna lag

- 1) den sökandes namn och adress,

Betänkande EkUB 22/2020 rd

- 2) namnet och adressen för tillverkaren av biocidprodukten och av de verksamma ämnena i den,
- 3) biocidproduktens namn samt namnen på de verksamma ämnena och halterna av dem i produkten,
- 4) namnen på andra ämnen i biocidprodukten som klassificerats som farliga och inverkar på klassificeringen av produkten än de ämnen som avses i 3 punkten,
- 5) uppgifter om de verksamma ämnenas och biocidproduktens fysikaliska och kemiska egenskaper,
- 6) sammandrag av resultaten från undersökningar om biocidproduktens effektivitet, förmåga att ge upphov till resistens samt dess verkningar på människor, djur och miljö,
- 7) uppgifter om hur de verksamma ämnena eller biocidprodukten kan oskadliggöras eller om metoder och åtgärder för de fall att ämnet eller produkten stänker eller läcker,
- 8) rekommenderade metoder och skyddsåtgärder för att avvärja faror vid hantering, lagring, transport och användning samt vid eldsvåda och andra olyckor,
- 9) uppgifter om vilket slag av första hjälpen och medicinsk behandling som ska ges vid skador,
- 10) metoderna för behandling av det avfall som biocidprodukten och dess förpackning samt varor som behandlats med biocidprodukter ger upphov till,
- 11) säkerhetsdatabladet,
- 12) de analysmetoder för verksamma ämnen eller för ämnen som nämns i bilaga VI till CLP-förordningen med vilkas hjälp ämnen som kommit ut i miljön kan upptäckas samt resthalter bestämmas.

59 §

Kemikalieförseelse

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, ska för kemikalieförseelse också dömas den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som i CLP-förordningen

- 1) i artikel 4 eller avdelning II—IV föreskrivs om skyldigheter som gäller klassificering, märkning och förpackning,
- 2) i artikel 40 föreskrivs om skyldighet att anmäla uppgifter om ett ämne till Europeiska kemikaliemyndigheten,
- 3) i artikel 49 föreskrivs om skyldighet att bevara information eller göra den tillgänglig för den behöriga myndigheten, tillsynsmyndigheterna och Europeiska kemikaliemyndigheten, eller
- 4) i artikel 48 föreskrivs om skyldighet att i all reklam för ämnen och blandningar som klassificerats som farliga ange de berörda faroklasserna eller farokategorierna.

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, ska för kemikalieförseelse också dömas den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

- 1) bryter mot vad som i artikel 3, 4 eller 4 a i tvätt- och rengöringsmedelsförordningen föreskrivs om utsläppande på marknaden av tvätt- och rengöringsmedel och tensider för tvätt- och rengöringsmedel eller vad som i artikel 7 i den förordningen föreskrivs om testningskrav, eller åsidosätter sin skyldighet enligt artikel 9 i den förordningen att tillhandahålla information,

Betänkande EkUB 22/2020 rd

2) bryter mot vad som i artikel 8, 10, 14 eller 17 i PIC-förordningen föreskrivs om skyldighet att lämna information om export av kemikalier eller mot vad som i artikel 16 i den förordningen föreskrivs om att ge information om transitering, eller bryter mot ett beslut av mottagarlandet enligt artikel 14, exportförbudet enligt artikel 15 eller skyldigheten att ange referensnummer i exportdeklarationen enligt artikel 19 i den förordningen,

3) bryter mot ett förbud och en begränsning som avses i artikel 3 i POP-förordningen eller underlåter att iaktta vad som i artikel 5 i den förordningen föreskrivs om lager, eller

4) bryter mot exportrestriktionerna enligt artikel 3 eller importrestriktionerna enligt artikel 4 i kvicksilverförordningen, när det är fråga om import av kvicksilverblandningar som räknas upp i bilaga I till förordningen för andra syften än bortskaffande som avfall, eller skyldigheterna i fråga om mellanlagring enligt artikel 7.3 eller förbuden i fråga om användning enligt artiklarna 5, 7, 8, 9.1 och 9.2 i den förordningen, när det är fråga om produkter med kvicksilver tillsatt, kvicksilver, kvicksilverföreningar eller kvicksilverblandningar, eller åsidosätter sin skyldighet att lämna uppgifter enligt artikel 8.3 i den förordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De uppgifter som anges i bilaga VIII till CLP-förordningen och som avses i 22 a § 1 och 3 mom. i denna lag ska i fråga om blandningar som är avsedda för konsumtionsanvändning och yrkesmässig användning lämnas till Europeiska kemikaliemyndigheten från och med den 1 januari 2021 och i fråga om blandningar som är avsedda för industriell användning från och med den 1 januari 2024. Om en blandning används i flera syften än ett, ska de strängaste tillämpliga kraven och övergångstiderna tillämpas på den.

Om en verksamhetsutövare före de tidpunkter som nämns i 2 mom. har gjort en nationell kemikalieanmälan enligt vad som föreskrivs i 22 § 1 mom. och uppgifterna om blandningen inte har ändrats på det sätt som avses i del B punkt 4.1 i bilaga VIII till CLP-förordningen, får dock uppgifter lämnas till Europeiska kemikaliemyndigheten ända till den 1 januari 2025.

Vad som i den vid ikraftträdandet av denna lag gällande 17 § 2 mom. 2 punkten föreskrivs om registret över sådana uppgifter som avses i artikel 45 i CLP-förordningen och ingår i kemikalieproduktregistret och delvis vad som i 3 mom. i den paragrafen vid ikraftträdandet av denna lag föreskrivs om Säkerhets- och kemikalieverkets rätt att förmedla dessa uppgifter till Giftinformationscentralen för att den ska kunna ge anvisningar om behandling vid förgiftningar tillämpas dock under den i bilaga VIII till CLP-förordningen angivna övergångstiden till den 1 januari 2025.

2.

Lag

om ändring av 16 och 20 § i lagen om kosmetiska produkter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kosmetiska produkter (492/2013) 16 § och 20 § 1 mom., av dem 16 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 699/2018, som följer:

16 §

Rätt att få uppgifter av andra myndigheter samt utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

De myndigheter som har tillsyn över att denna lag och EU:s kosmetikaförordning följs har, utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att av andra tillsynsmyndigheter få de uppgifter som **är nödvändiga** för tillsynen och att använda varandras prover för sådana undersökningar som behövs för tillsynen. Rätt att få personuppgifter föreligger **också** endast om uppgifterna är nödvändiga för tillsynen.

I enlighet med vad som föreskrivs i 1 mom. får tillsynsmyndigheten lämna ut för tillsynen erhållna uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och företagshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden till andra tillsynsmyndigheter, andra myndigheter och expertmyndigheter som behöver uppgifterna för utförande av en myndighetsuppgift som gäller säkerheten för kosmetiska produkter, samt till de övriga EU-ländernas behöriga myndigheter i enlighet med vad som föreskrivs i artiklarna 29 och 30 i EU:s kosmetikaförordning.

Trots sekretessbestämmelserna får uppgifter som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag lämnas ut till åklagaren och polisen för förebyggande och utredning av brott.

20 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut som en myndighet meddelat med stöd av denna lag finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande EkUB 22/2020 rd

Helsingfors 23.9.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juhana Vartiainen saml
vice ordförande Hanna Kosonen cent
medlem Eeva Kalli cent
medlem Pia Kauma saml
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Minna Reijonen saf
medlem Janne Sankelo saml
medlem Joakim Strand sv
medlem Veikko Vallin saf
medlem Tuula Väättäinen sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Satu Hassi gröna
ersättare Olli Immonen saf
ersättare Kai Mykkänen saml
ersättare Heikki Vestman saml
ersättare Ville Vähämäki saf.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.